

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-професійну програму з підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціалізація 227.1 «фізична терапія»
(Сумський державний університет, кафедра фізичної терапії, ерготерапії та спортивної медицини)

В епоху глобального зниження рівня здоров'я населення України, що пріоритетно обумовлює війна в Україні, - зростає попит на реабілітаційні послуги, потребу у кваліфікованих фахівцях системи реабілітації, здатних розробляти й застосовувати новітні реабілітаційні технології для відновлення, зміцнення та збереження здоров'я різних соціально-демографічних груп населення, в першу чергу, - постраждалих під час війни.

Сучасні виклики перед нашою Державою на шляху до побудови здорової, вільної та сильної нації – однозначно прокладають шлях до розвитку актуальних, давно необхідних галузей знань та видів професійної діяльності. Питання реформування сфери реабілітації є настільки багаторівневим, міжгалузевим та мультисистемним, що потребує консолідації всіх гілок влади та суспільства загалом. Саме в синергії цих зусиль і будується сучасна реабілітація, але ще більшої уваги потребує саме реабілітаційна освіта, як основа розвитку та майбутнього!

Біла Книга з фізичної та реабілітаційної медицини в Європі, розроблена Альянсом європейських органів Фізичної та реабілітаційної медицини (офіційний переклад якої видано українською мовою у 2018 р.) містить дуже влучний вираз про те, що *«об'єднана груповая активність ефективної команди повинна забезпечувати синергію і призводити до кращих результатів, ніж сума результатів роботи кожної окремої людини, що працює поодиноці»*.

Саме таким результатом об'єднаної співпраці викладачів робочої групи Сумського державного університету та групи рецензентів (консультантів, інших залучених експертів), є представлена Освітньо-професійна Програма підготовки (ОПП) фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціалізація 227.1 «фізична терапія»

Після детального ознайомлення з представленою на рецензію Програмою, можна вважати, що її випускники зможуть працювати фізичними терапевтами в українських

реабілітаційних установах, реабілітаційних відділеннях незалежно від форми власності та сфери підпорядкування.

Потреба в таких фахівцях закріплена на законодавчому рівні. Стаття 10 Закону України «Про реабілітацію в сфері охорони здоров'я» чітко визначає фізичного терапевта у переліку фахівців з реабілітації. Стаття 30 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» також визначає цих фахівців як учасників реабілітаційного процесу.

Крім того, з 2020 року будь-який заклад охорони здоров'я, який бажає укласти контракт з Національною службою здоров'я України щодо надання пакетів медичних послуг з реабілітаційної допомоги населенню, повинен мати в штаті на основному місці роботи відповідну кількість фізичних терапевтів.

Примітно, що останнім часом саме університети, що у своїй структурі мають класичні медичні підрозділи (інститути, факультети) прагнуть долучатися до підготовки таких фахівців на своїх теренах, то ж одразу висловлюю сподівання, що це лише початок системної підготовки повного спектру професіоналів мультидисциплінарної реабілітаційної команди для реабілітації в сфері охорони здоров'я.

У нормативній складовій представленої Програми є ознаки відповідності до чинного Державного стандарту освіти, який стосується магістрів 227 (Наказ МОН від 05.09.2022 №791), а це означає, що в цілому враховані професійні стандарти міжнародних профільних організацій *World Confederation for Physical Therapy* та *World Federation of occupational therapists*.

У варіативній складовій Програма являє собою вдалу академічну композицію: поєднання теоретичних компонентів та методичних підходів з урахуванням академічної свободи та традицій ЗВО.

Структура програми є логічною. У ній зазначені мета, завдання, загальні і фахові компетентності, програмні результати навчання, що формуються в результаті освоєння дисциплін, умови та технології реалізації освітнього процесу, оцінка якості навчання лікаря. Обов'язкові дисципліни навчального плану, які наведені в програмі, відображають актуальні для даного напрямку професійні компетентності.

На останок, приведу ще один постулат з Білої Книги фізичної та реабілітаційної медицини в Європі, щодо важливості підпорядкування та розподілу компетенцій і відповідальності в реабілітаційній команді:

«...навіть при відсутності прямих ієрархічних відносин (що неможливо при роботі на різних підрозділах) у всіх системах охорони здоров'я має бути особа, яка, в кінцевому підсумку несе відповідальність за пацієнтів і, прийняття клінічних рішень: лікар, зазвичай, лікар ФРМ, що знаходяться в відносинах функціональної ієрархії...».

Висновок. Загалом, представлена Освітньо-професійна програма «Терапія та реабілітація» з підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Терапія і реабілітація», спеціалізація «фізична терапія» яка розроблена спеціалістами робочої групи Сумського державного університету, відповідає сучасним вимогам щодо оформлення відповідних документів, може бути затвердженою вченою радою університету та реалізована для підготовки фахівців за вищезазначеною спеціальністю.

Завідувач кафедри фізичної та
реабілітаційної медицини і спортивної
медицини НУОЗ України імені
П.Л. Шупика,
Голова Правління ГО «Українське
товариство фізичної та реабілітаційної
медицини»
д.м.н., професор

О. А. Владимиров

